ריבונות תחת אש: עצמאות אסטרטגית ישראלית בעידן של שאיפה להכרעה

written by ד"ר יוסי מנשרוף | 23.04.2026

מדינת ישראל מציינת את ימי הלאום שלה כשהיא בעיצומה של מערכה רב-זירתית גורלית, המעמידה למבחן לא רק את יכולותיה הצבאיות, אלא בראש ובראשונה את ריבונותה המדינית. מול "טבעת האש" שהדקה איראן סביב צווארה של ישראל, מתייצבת בעלת בריתנו הקרובה ביותר, ארה"ב בראשות טראמפ, אם בהשתתפות משמעותית ואם בתמיכה חשובה אך לעיתים גם בלחצים כבדים. בנקודת זמן זו, עלינו לזכור: ריבונות אינה מושג מופשט. היא היכולת והנכונות של אומה לקבל החלטות קיומיות, גם כאשר הלחץ מידידותיה הופך למעמסה.

האתגר המרכזי לריבונותנו נובע מהפער האסטרטגי בין ירושלים לוושינגטון. בעוד ארה"ב שואפת לעיתים קרובות להכלה ולשקט אזורי זמני, ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה דחיינות. מול המשטר בטהראן, המנצל כל פרצה דיפלומטית ורפיון בנחישות להיאבק נגדו כדי לקדם את תוכנית הגרעין שלו ולבצר את השפעתו באזור, ישראל חייבת להפגין עצמאות מרבית. כשם שאיראן עומדת בנחישות על קוויה האדומים במו"מ, ובראשם שימור יכולות הגרעין והמשך התמיכה במערך השלוחים שלה, כך על אחת כמה וכמה שעל ישראל לאמץ עמדה נוקשה יותר מול ארה"ב בכל הנוגע למימוש ריבונותה והגנה על האינטרסים הקיומיים שלה. עלינו להבהיר כי חופש הפעולה המבצעי נגד המשטר האיראני הוא זכות יסוד שאינה נתונה למו"מ. ריבונות פירושה שהכרעת האיום האיראני היא יעד ישראלי עליון, שאינו יכול להיות כפוף ללוחות זמנים פוליטיים בוושינגטון.

בזירה הלבנונית, הלחץ להסדרים דיפלומטיים מהירים מול חזבאללה מציב דילמה דומה. ההיסטוריה מלמדת כי ערבויות בינ"ל ונוכחות כוחות או"ם התבררו כמשענת קנה רצוץ. ריבונות ישראלית אמיתית מחייבת שליטה ביטחונית אפקטיבית. לא ניתן להפקיר את ביטחון תושבי הצפון בידי הסכמים שאינם מבטיחים את הרחקת חזבאללה מעבר לליטני ופירוק יכולותיו המבצעיות. כאשר ארה"ב לוחצת על ריסון, על ישראל להשיב בנחישות: ביטחון אזרחינו קודם לנוחות הדיפלומטית. התבססות ושליטה בדרום לבנון וסיכול ציר ההברחות מאיראן ומהמרחב הסורי לחזבאללה צריכים לשמש קו אדום בתיאום בין ישראל לארה"ב, לצד היעד האסטרטגי פירוק חזבאללה מנשקו.

גם בלחימה מול חמאס בעזה, הריבונות נמדדת ביכולת להשלים את המשימה. הלחץ האמריקאי בסוגיות הומניטריות ובניהול היום שאחרי הוא מובן, אך הוא אינו יכול לבוא על חשבון מיטוט היכולות השלטוניות והצבאיות של חמאס, כיעד אסטרטגי. עצמאות ישראל באה לידי ביטוי בכך שהניצחון יוגדר במושגים ישראליים, פירוז מוחלט ומניעת התעצמות מחודשת, ולא כפשרה מדינית שמשאירה את הטרור על כנו.

הברית עם ארה"ב היא נכס אסטרטגי ראשון במעלה, ושיתוף הפעולה הצבאי והמודיעיני הוא עמוד תווך בביטחוננו. עם זאת, עלינו להיזהר מהפיכת הברית לכבלים. עלינו למנף את התמיכה האמריקאית לדחיקת האויב, אך לעולם לא לאפשר לה להפוך לבלם המונע מאיתנו להכריעו. יוזכר בהקשר זה שחיסול נסראללה בספטמבר 2024 בוצע תוך יידוע ממשל ביידן ברגע האחרון, והתמרונים הקרקעיים ברפיח ובחאן יונס בוצעו למרות התנגדות מצד הממשל. ישראל גם לא תוכל להיענות ללחצי טראמפ לשרטט נתיב עתידי למדינה פלסטינית בתמורה להצטרפותה של סעודיה ל"הסכמי אברהם". זאת מכיוון שמדינת פלסטינית תשמש מקפצה לתוכנית האיראנית להשמדת ישראל.

למול האפשרות לאמברגו נשק, כפי שארע בחלק מתקופת ביידן, על ישראל לפעול להגדלת קווי הייצור המקומיים לחימושים שונים ומערכות הגנה, כדי לצמצם את "חלון הסחיטה" של כל ממשל אמריקאי. למול הצורך הישראלי בוטו אמריקאי במועצת הבטחון, ההיסטוריה מוכיחה כי עובדות בשטח קובעות את גבולות הווטו בוושינגטון. ככל שישראל תפעל בנחישות גדולה יותר להכרעה, כך יגבר האינטרס האמריקאי לספק את המטרייה המדינית כדי לעצב את סיום המערכה בתיאום עמה.

לסיכום, בימים אלו של זכרון ותקומה, עלינו לזכור כי מחיר הקוממיות הוא האחריות הבלעדית לגורלנו. הריבונות הישראלית נבחנת ביכולתנו להביט ביושר בעיני ידידותינו, להוקיר את עזרתן, אך להישאר נאמנים לצו העליון: הגנה על הבית בדרכים הנדרשות לנו, ורק לנו. הנצחון על איראן וציר הרשע בהובלתה בלבנון, בתימן, בעיראק ובעזה אינו רק צורך ביטחוני הוא המבחן העליון של חירות ישראל.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 23 באפריל 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.